

Södra Roslagens
Släktforskarförening

SYSSLINGEN

Medlemsblad för: Södra Roslagens släktforskarförening
2006:3 Årgång 13

Information från styrelsen

Månadsmötena har fallit väl ut, men det har kritiserats att vi har lagt dem på måndagar, som ju är veckodagen med program i Släktforskarcentrum i Sundbyberg. Så då lägger vi fr o m september våra träffar första tisdagen i månaden i Vita huset, Åkersberga, och första onsdagen i månaden i Biblioteket, Vaxholm. Start kl 19.00 och slut ca 21.00 Det är upp till vem som helst att ta upp något ämne.

Höstprogram

27 augusti	Kanalens dag
26 september
kl 16.00-19.30	Forskarkväll på Riksarkivet i Arninge. Anmälan senast en vecka innan.
Avgift: 40 kronor
18 oktober
kl 18.00-ca 19.30	Studiebesök på Stockholms Stadsarkiv. Anmälan senast en vecka innan.
Avgift: 40 kronor
9 november
kl 19.00	Höstmötet då vi i ett estradsamtal tar upp tre kända Österåkerssläkter, nämligen Acrelius, Hybinette och Pontén. Kallelse kommer i nästa nummer.

Programpunkter som sker i samarbete med Österåkers hembygds- och fornminnesförening.

9 september	Utflykt till Gamla Uppsala. Bussen avgår från Röllingbyskolans parkering kl 13.00 Anmälan senast den 1 september till Carl-Göran Backgård,
e-post: cg@milstolpen.org eller tel: 08-540 611 36

Avgift: 150 kronor inkl. busstransport, kaffe och inträde på museet. |
| 30 september
kl 13.30 | Stadsvandring i Vaxholm. Leds av Gunnar Sjöberg.
Anmälan men ingen avgift. Samling för gemensam avfärd kl 12.30 från Röllingbyskolans parkering. |
| 13 december | Höstavslutningen med Lucia i Vita huset. |

Anmälningar, utom till Uppsalaturen, till Heléne Stuborn, **e-post:** ingbrittsdotter@hotmail.com eller **tel:** 08-540 246 18.

En lockande höst, inte sant?

Södra Roslagens släktforskarförening

Föreningens adress:

Guckuskovägen 12, 184 35 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Eddy Widborg	08-540 209 79
<i>e-post:</i>	<i>eddy.widborg@telia.com</i>	
Vice ordf	Marianne Fröblom	08-540 673 64
<i>e-post:</i>	<i>marianne.froblom@swipnet.se</i>	
Sekreterare	Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
<i>e-post:</i>	<i>cg@milstolpen.org</i>	
Kassör	Ingalill Hallberg	08-540 233 83
<i>e-post:</i>	<i>ingalillhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
<i>e-post:</i>	<i>gunnarsjoberg@bredband.net</i>	
Ledamot	Barbro Ubbe	08-540 656 73
<i>e-post:</i>	<i>barbro_ubbe@hotmail.com</i>	
Ledamot	Heléne Stuborn	08-540 246 18
<i>e-post</i>	<i>ingbrittsdotter@hotmail.com</i>	

Revisorer:

Ordinarie	Björn Olander	08-540 230 65
	Armin Kopsch	08-540 632 27
Suppleant	Len Blomgren	08-540 603 24

Valberedning:

	Bengt-Göran Littorin	08-540 222 52
	Hans Vikblom	08-540 619 24
	Curt Juréus	08-540 200 68

Redaktör och ansvarig utgivare:

	Susanne Fagerqvist	08-540 653 26
--	--------------------	---------------

Redaktionskommitté:

	Margareta Hultman	08-540 636 75
	Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
	Jessica Sjölund	08-540 212 78
	Hans Vikblom	08-540 619 24
	Nils Lindgren	08-541 366 46

Programkommitté:

	Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
	Eddy Widborg	08-540 209 79
	Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
	Jessica Sjölund	08-540 212 78

Festkommitté:

	Janet Witoslaw	08-540 622 08
	Marianne Fröblom	08-540 673 64
	Märta Vikblom	08-540 619 24

Arningekommitté:

	Mai-Britt Andersson	08-540 216 42
	Carl Göran Backgård	08-540 611 36
	Inga-Karin Gillberg	08-540 678 08

Vaxholmskommitté:

	Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
	Anita Järvenpää	08-541 338 19
	Inger Rydholm	08-541 320 78

Läsapparaterna (bokning och utlåning):

	Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
--	---------------------	---------------

Avgifter:

Medlemsavgift	100 kronor
Ungdomsmedlem	25 kronor (under 25 år)
Hyra av läsapparat	25 kronor/vecka

Postgirokonto: 448 57 91-0

Nya medlemmar:

Sätt in avgiften på vårt postgirokonto!

Glöm inte ange namn och adress!

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år

Bidrag kan sändas till redaktören Susanne Fagerqvist,

Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

e-post: sysslingen@hotmail.com

För signerade bidrag ansvarar författaren.

Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Redaktionen har ordet

Nu när den nya redaktionen knåpat ihop den tredje tidningen för året så önskar vi fortfarande att ni läsare ska komma med uppslag och egna artiklar som ni vill dela med övriga medlemmar.

Vi antar att ni har mängder av intressanta forskarresultat eller annat intressant som ni kan berätta om i kommande tidningar av Sysslingen.

Adressen dessa kan skickas till är:

sysslingen@hotmail.com

Innehåll:

Information från styrelsen	1
Redaktionen har ordet	2
Ordföranden har ordet	3
Information från redaktionen.....	3
Protokoll från vårmöte tisdagen den 4/4 2006 i Åkersberga bibliotek	4
Välkommen nyhet för våra reslystna medlemmar!.....	5
Frågelåda med Svar Direkt.....	5
Våravslutning den 20 maj med utflykt till Rydboholms slott	6
Arkivera Disgen-bilder.....	7
Varför blir medlemsträffarna i Vaxholm mer och mer besökta?.....	7
Vaxholmskommittén är på bettet.....	8
Detta har hänt i min släktforskning nyligen. .	8
Amerikahjälpen.....	9
Från en av våra medlemmar	9
När rabies härjade i Roslagen (1815), del 2	13
Beskrivning av CD-skivor.....	14
Nya medlemmar.....	14

Nästa nummer av Sysslingen

kommer i oktober.

Manusstopp den 10 oktober.

Ordföranden har ordet

Vilken framtid vi har vi genealoger! Framför oss ligger snart en fantastisk möjlighet - ett klick på webbadressen RA.se tar oss via Riksarkivets hemsida med en länk över till DSP.se - uttytt: DET STORA PERSONREGISTRET. Enligt uppgifter i pressen har vårt Riksarkiv kommit överens med mormonerna i Salt Lake city om att för allmänheten – utan kostnad på nätet tillhandahålla 16 miljoner uppgifter om svenskar från 1680-talet och framåt digitaliserade kyrkböcker med registeruppgifter i konverterad text (maskinskrift). Det sitter nu frivilliga medarbetare inom Mormonkyrkan och skriver in personuppgifter. Och såvitt jag förstår kommer detta att vara färdigt snart. Detta är en av de bästa nyheterna inom genealogin jag hört – inte bara på länge – utan överhuvudtaget.

I min vision ingår fortfarande att det en dag skall bli möjligt att via webben koppla upp sig på all världens arkiver. DSP är bara en början men en god sådan. Tack Riksarkivet! Det innebär säkert inte att våra lokala CDR-skivor blir överflödiga – tvärtom kommer dessa att bli än mer efterfrågade när man via DSP får veta vad och vem man skall fråga om.

I övrigt stretar vi på – var och en på sin släkt och sina familjer. Vi träffas återigen i höst och pratar om våra problem och får hjälp av varandra. Glöm inte att gå in på DISBYT och det nya DISPOS – som också är viktiga hjälpmedel för släktforskaren.

Nyss fick jag i min hand Släktforskarnas årsbok 2006. Som vanligt är varje sida läsvärd. Jag har läst om Elisabet Larsdotter i Harmånger (Lars Nylander) – mycket bra och om den svensk-amerikanska pressen och dess möjligheter för svenska emigrantforskare (Elisabeth Thorsell) också roligt och nyttigt.

Sist och inte minst träffas vi 12 -13 augusti på SLÄKTFORSKARDAGARNA, Nacka strand.

Det finns mycket att glädjas över för oss släktforskare. Hoppas alla får en fortsatt fin sommar!

Hjärtligen hälsningar

Eddy Widborg

Ordförande

Information från redaktionen

Från och med nästa kommer de medlemmar som meddelat sin e-postadress till Carl-Göran Backgård att få Sysslingen via e-post. Vill du inte det så meddela detta till Carl-Göran.

Detta dels för att spara in lite tryck och portokostnader samt att spara lite tid åt de som går runt och delar ut Sysslingen i våra brevlådor.

Vi skickar ut Sysslingen i PDF format som innebär att utseendet inte förändras beroende på vilken dator, skrivare eller program du använder. Har du inte programmet Acrobat Reader i din dator så kan vi skicka med en instruktion till hur du installerar detta. Detta program har du dessutom användning av på många andra sidor på Internet.

Protokoll från vårmöte tisdagen den 4/4 2006 i Åkersberga bibliotek

§ 1	SRS' ordförande Eddy Widborg hälsade de närvarande välkomna och öppnade mötet.	Öppnande
§ 2	Eddy Widborg valdes till ordförande och Carl-Göran Backgård till sekreterare för vårmötet.	Ordförande och sekreterare för mötet
§ 3	Berit Wallenqvist och Curt Juréus valdes till rösträknare och justeringsmän för vårmötets protokoll.	Rösträknare och justeringsmän
§ 4	Carl-Göran Backgård redogjorde för stadgarnas bestämmelser och styrelsens handläggning av kallelserna, varefter mötet beslutade att godkänna att mötet var behörigen kallat.	Kallelse
§ 5	Förslaget till dagordning, som hade publicerats i Sysslingen tillsammans med kallelsen till mötet, godkändes.	Dagordning
§ 6	Verksamhetsberättelsen, som publicerats i Sysslingen tillsammans med kallelsen till mötet, godkändes.	Verksamhetsberättelse
§ 7	Bengt Wallenqvist föredrog revisionsberättelsen, vari revisorerna tillstyrker att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2005.	Revisionsberättelse
§ 8	Carl-Göran Backgård kommenterade bokslutet som publicerats i Sysslingen. Mötet beslutade att fastställa resultat- och balansräkningen för 2005.	Resultat- och balansräkning
§ 9	Mötet beslutade enhälligt att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2005.	Ansvarsfrihet
§ 10	Ingalill Hallberg valdes till ombud vid Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma. Till suppleant valdes Heléne Stuborn.	Ombud till riksstämman
§ 11	Till valberedning omvaldes Bengt-Göran Littorin, Hans Vikblom och Curt Juréus. Som sammankallande utsågs Bengt-Göran Littorin.	Valberedning
§ 12	På fråga från mötesdeltagare informerade Eddy Widborg om årets släktforskardagar, som kommer att anordnas i Stockholmsområdet, närmare bestämt i Nacka.	Övriga frågor
§ 13	Mötets ordförande Eddy Widborg förklarade årsmötet avslutat.	Avslutande

Vid protokollet:

Carl-Göran Backgård
Mötessekreterare

Justeras:

Eddy Widborg
Mötesordförande

Berit Wallenqvist
Justerare

Curt Juréus
Justerare

Välkommen nyhet för våra reslystna medlemmar!

Vi erbjuds att i fortsättningen följa med på resor som Pensionärsföreningen SPF Kastellet i Vaxholm arrangerar för sina medlemmar.

Först ut var en resa i maj månad till Finland och Saima kanal som vi endast kunde erbjuda medlemmar med E-post pga. att Sysslingen redan kommit ut. Men vad sägs om en sagolik resa till vindistriktet

Längs Rehn och Moseldalen den 7 oktober

Bussen går 7.00 från Åkersberga via Vaxholm, kaffepaus i Nyköping, lunch vid Vättern och middag i Malmö. TT-Lines färja Trelleborg - Travemünde. Andra dagen går bussen på fina motorvägar via Wiesbaden, till medeltidsstaden Rüdesheim där vi installerar oss för tre nätter på ett trestjärnigt hotell. Härifrån gör vi utflykter bl.a. med flodbåt i det underbart vackra landskapet till vinodlingar och charmiga små städer med korsvirkeshus. Du får vara med om vinprovningar och guidade stadsvandringar, shopping och mycket annat. St.Goarshausen, Klippan Lorelei, Drosselgasse i Rüdesheim, Korsvirkeshuset Bernkastel-Kues, Alfred Ports vingård, vinorterna Traben-Tarbach, Zell och Cochem. Dag 5 hemresa via Kassel och Hannover till Travemünde och vi stannar för lunch i korsvirkeshuset Celle, middagsbuffé ombord på TT-Line som har ett lockande nöjesutbud på kvällen. Dag 6 Trelleborg - Åkersberga, via kafferast i Ljungby, lunch vid Vättern och i skymningen är vi hemma igen.

Pris 6.775:- / person vid 40 deltagare. Tillägg för enkelhytt-rum 1.650:- Friv. avbest.skydd 150:- Pass krävs för resan.

I priset ingår: Resa med modern turistbuss. Färjeöverfart Trelleborg – Travemünde inkl. plats i 2-bäddshytt in- sides med dusch/wc. Logi i 2-bäddsrum med dusch/wc TV i tre nätter. Dag 1, förmiddagskaffe med smörgås, lunch och middag. Dag 2 – 5 frukost, förmiddagskaffe med kaka, lunch och middag. Dag 6 frukost, förmiddags-kaffe och Lunch. Rundturer och kryssning på Rehn med flodbåt. Besök inkl. entréavgifter enligt program. Reseledningstjänster.

Anmälan före 30 augusti till: Magda Almberg SPF Kastellet i Vaxholm 541 303 64 eller
Gunnar Sjöberg SRs 541 320 78 mobil 0731 81 83 71

Frågelåda med Svar Direkt

Under den här rubriken skall du få svar. Har du kört fast i din forskning så ge inte upp utan maila in ditt problem till vår gemensamma e-postadress: sysslingen@hotmail.com, så tar vi in det i nästa nummer av Sysslingen, och med lite tur kanske du får Svar Direkt. Det är fritt fram för alla sorts frågor som har med släktforskning att göra. Du kan givetvis även ringa till oss. Våra telefonnummer ser du på sidan 2.

Våravslutning den 20 maj med utflykt till Rydboholms slott

Precis som avtalat kl. 10.00 släppte värdinnan och ägarinnan Elisabet Douglas in oss 16 som kom, genom grinden till slottsparken. Under den 200 meter långa promenaden ner genom allén till slottet berättade hon om de olika andra husen i parken. Väl framme vid slottet, så bjöds vi in i Vasatornet, som ej är sedan Gustav Vasas dagar utan byggt 100 år senare. En smal spännande trappa förde oss upp till andra våningen, till bostadsrummet det s.k. Vasarummet. Detta är det mest kända i slottet på grund av sin bevarade, över två meter höga renässanspanel, på vilken bl.a. romerska kejsare och Braheättens anfäder och anmödrar är exklusivt målade.

Det finns givetvis mycket att berätta om detta över 500-åriga slott, vilket jag inte kan göra här. Jag kan bara intyga att Rydboholm var väl värt ett besök, och hade vädret varit bättre kunde vi tagit en skön promenad i den stora lummiga parken, där det finns flera Brahemonument samt den gamla Vasatallen att bese.

Ett stort tack för guidningen sänder vi till Elisabet Douglas, som själv härstammar ifrån Per Brahe d.ä. Rydboholm befinner sig nämligen fortfarande efter 500 år i samma släkts ägo, även om inte släktnamnet längre är Brahe. Det är nämligen så att den siste Brahes systerson, Fritz Wilhelm von Essen (Elisabet Douglas Farfar) ärvde Rydboholm 1930

Gunnar Sjöberg

Bilden tagen av Inger Rydholm på borggården vid Rydboholms slott. Elisabeth Douglas berättar slottets historia innan vi bjuds in i Vasatornet

Arkivera Disgen-bilder

Ibland vill du kanske spara en bild eller en del av vad du ser på bildskärm. Då kan informationen nedan vara till din hjälp.

Programmet GFF har en funktion för att skriva ut skärmbilder och att då lägga till information om län, socken mm. Däremot finns inte någon funktion för att spara bilden i datorn.

Om man bara vill spara själva bilden eller ett utsnitt av den är programmen Screen Hunter ett utmärkt hjälpmedel. Man markerar önskat avsnitt som då sparas i BMP-format.

Om man däremot vill spara bilden inklusive tilläggstexten kan man använda t.ex Cute PDF eller PDF995. De fungerar som virtuella skrivare och sparar resultatet som PDF-fil. Det formatet är ju mycket användbart om man vill dela med sig av material till andra.

Samtliga program är freeware som kan hämtas hem på webben:

http://www.wisdom-soft.com/products/screenhunter_free.htm

<http://www.cutepdf.com/products/CutePDF/writer.asp>

<http://www.pdf995.com/download.html>

Nils Lindgren

Varför blir medlemsträffarna i Vaxholm mer och mer besökta?

Jo, tack vare att alla medlemmar i Vaxholm visar starkt engagemang och ständigt kommer med nya förslag och idéer om hur vi skall göra våra kvällar mer givande och roande för alla. Vad händer i allmänhet under kvällen, vad får man vara med om?

Jo, Vi träffas och sorlar först till en kopp kaffe, och vi ventilerar släktforskningens mysterier ganska ingående, vi ger varandra forskarhjälp. Ett kortare föredrag, ibland till bilder, hålls ofta som en överraskning lite senare under kvällen. Ett stort antal mindre häften med nyttiga tips för både gamla och nya forskare, har kopierats upp och tillhandahålls gratis på ett stort bord, och det tillkommer ständigt nya häften. Beröm och ett stort tack till Arne Sundberg, Leif och Vivianne Gannert, Nils Lindgren, Ulla Sellbom Inger Rydholm och med Anita Järvenpää i spetsen, ty dessa var vårens bästa idésprutor och de fixade samt deltog i nästan alla våra träffar. Flera av de nämnda har även lotsat in nya forskare i ”labyrintherna” (Arkiven och Geline). Bra, Bra!

I höst blir träffarna som vanligt kl.19 i Föreningarnas lokal på Pilgatan 6 i Vaxholm men icke måndagar utan den första onsdagen i varje månad, med start onsdag 6 september. Föreningens *alla* (och blivande) medlemmar är hjärtligt välkomna.

Gunnar Sjöberg

Vaxholmskommittén

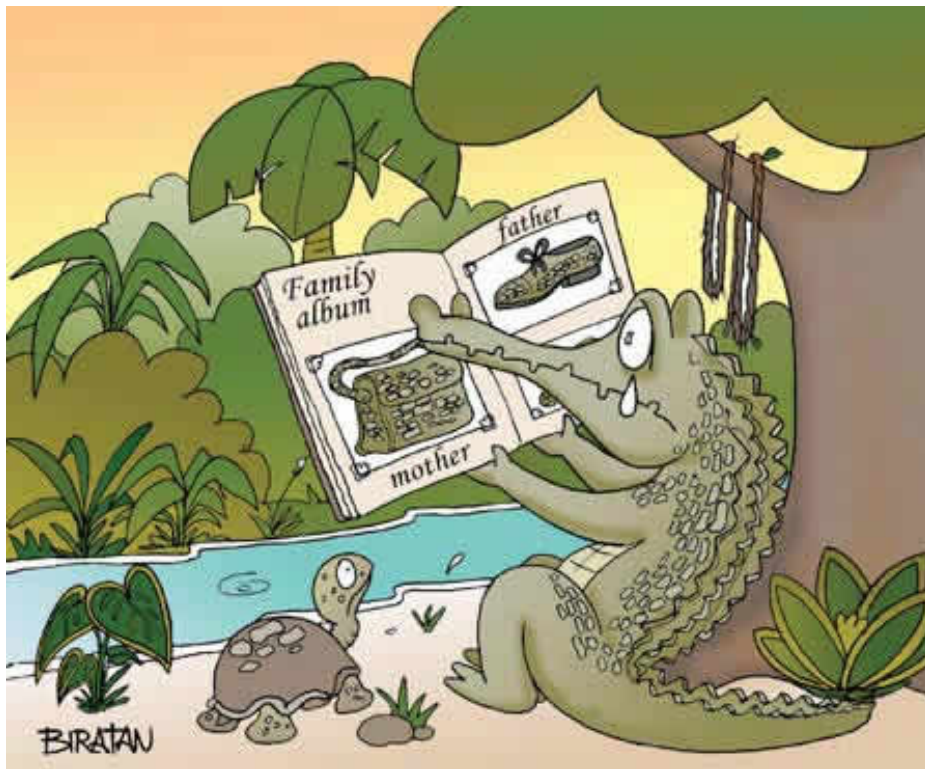
Vaxholmskommittén är på bettet

Vaxholms Bibliotek har ett skyltfönster de lånar ut gratis! Har Åkersberga Bibl. Något? Kommittén har bokat detta för hela september.

Vi skall också se till att det alla lördagar under hösten mellan 10-13 kommer att finnas minst en Jourhavande släktforskare på Biblioteket i Vaxholm (Annonseras ut tillsammans med Biblioteket i kommunens tidning "Viktigt i Vaxholm") samt på stadens alla anslagstavlor.

Gunnar Sjöberg

Vaxholmskommittén

Detta har hänt i min släktforskning nyligen.

Har fått kontakt via nätet med en ung (25 år) okänd, avlägsen släktforskande släkting (4- manning till mina barn) Vi har ivrigt bytt bilder på gamla anfäder, gårdar, familjeannonser, dödsrunor mm. Fantastiskt roligt och givande för oss bägge. Nu har jag fått tips av Andreas, (som han heter) om en till för mig okänd ung släktforskarläkting på nätet. Har nu besökt dennes hemsida och funnit bilder där som jag gärna vill ha. Jag vet redan att jag har bilder som han söker. Bra va? Spännande fortsättning.

Gunnar Sjöberg

Amerikahjälpen

I USA finns som bekant många svenskättlingar, som ofta vill veta mer om sina svenska anor. På <http://boards.ancestry.com/mbexec/board/an/localities.scan-balt.sweden.general> eller <http://genforum.genealogy.com/sweden/> kan man hitta efterlysningar och böner om hjälp. Det kan handla om att helt enkelt hitta släktingar. Det kan handla om att tyda kråkfötter i våra kyrkböcker (många abonnerar på Genline) eller det kan handla om att översätta texter av olika slag.

Flera gånger har jag funnit att det gällt personer som funnits med i Disbyt, och i sådana fall har jag tipsat respektive medlem – hoppas att det lett till intressanta kontakter. Hemsidan rekommenderas för dem som vill ha nya kontakter, om än flyktiga, ”over there” och som gärna hjälper kolleger i släktforskeriet.

Nils Lindgren

Från en av våra medlemmar

Vi har fått en trevlig text från en av våra medlemmar, Bertil Sollerbrant, som vi med nöje tar med i Sysslingen.

Några minnesanteckningar om Parkuddens omgivningar på Blidö, och ett antal personer såväl öbor som sommarboende från 1930 och 1940-talen som är värda att minnas.

Omgivningar

I slutet av 1920-talet och början av 1930-talet fanns det endast 3 familjer som hade sina sommarhus på Parkudden.

Det var familjerna Dylén, Svensson, och Broberg.

Utanför våra respektive tomter var det jungfrulig mark flera kilometer ända bort till Fällgate.

Marken tillhörde olika ägare där deras djur gick och betade. För att göra det litet enklare hade vi barn numrerat de olika hagarna för att lättare kunna beskriva var någonstans vi hade varit.

Utanför vår grind låg 1: a hagen. Här var vi alltid litet skraja, det ryktades att det spökade. Här hittade vi också 2 kranier !! – av kor.

I vilket fall så skyndade vi oss ganska fort därifrån. 1:a hagen slutade ganska omedelbart till vänster om vår grind och efterföljdes då följdriktigt mot söder av 2: a hagen som slutade en bit norr om den transformator som står där idag. Runt alla ägorna fanns

gärdesgårdar och där vägen gick fram fanns en ”stätta”. Det finns väl inte så många nu för tiden som vet vad en stätta är – ett antal långa störar som infogats i staketet på ett sådant sätt att de var lätta att ta bort för att släppa igenom de hästskjutsar som någon gång passerade. Bilar fanns ju inte vid denna tid. Vi barn klättrade förstås över.

I denna hage gick kor och senare 2 hästar som hade fått ett kroniskt dåligt rykte då den ena bets och den andra sparkades. Vi barn höll oss noga på avstånd. Nere vid sjön fanns en jättebra badplats med fin sand och släta klippor. I skogen ovanför fanns på höstarna alltid gott om lingon.

Nästa hage var den 3:e. Där fanns gott om blåbär och på höstarna kunde man plocka björnbär nere vid sjön. Senare myntades begreppet ”läskiga skogen” efter ett bekant barnprogram. Särskilt läskig var den ju inte, bara ganska mörk.

Där växte ett unikt vårbundet träd – en björk. Ett vårbundet träd har växt så att det uppstått

ett hål eller en ögla i stammen. Träd som växt på detta sätt var användbart vid ”smörjning”, det kallades även jorddragning. Smörjning användes mest mot engelska sjukan. Den sjuke, oftast ett barn, drogs då genom hålet i stammen. Detta skulle utföras under tystnad en torsdagskväll när månen stod i nedan. I regel skulle den sjuke föras genom hålet motsols tre gånger runt föremålet. Det onda skulle överföras på trädet eller återlämnas till de osynliga. Detta är en urgammal tradition som förvånande nog ännu praktiserades på Blidö i början på 1900-talet. Den senare i texten omnämnda Mary Eriksson hade blivit utsatt för detta. Hon lever fortfarande och har uppnått hög ålder så kuren hjälpte nog.

Om man sedan fortsatte vägen fram kom man till ”kyrkan”, nu bebyggt med ett mindre hus. Där fanns en lämplig och solig plats att vila på efter en promenad till Fällgate handel. På den tiden gick där körvägen vidare till Fällgate och ”stora vägen” förbi lantbrukare Anders Erikssons lada.

Litet närmare oss och utanför 1:a hagen där ett större hus nu ligger, fanns en äng och en spännande hölada, det fanns aldrig hö i den men däremot fågelbon och fladdermöss och getingbon.

Detta område ägdes av Gunnar Sundberg, och hans kor gick ofta där och betade.

Gunnar Sundberg var ungarl, och var en stor och synnerligen tystlåten Mann. Han lär ha varit mycket intelligent och kunde flera språk.

Gick man vidare kom man fram ner till Fällgateviken. Där fanns 2 spännande öar dit vi på denna tid fick vada, vattennivån var högre då. Den stora ön var hög och bergig med många skrevor och fina slipade hållar.

Den lilla ön var mindre trevlig, där bodde en måskoloni. För många år sedan hade den tjänat som avstjälpningsplats för toaavfall och annat från Stockholm som hade fraktats dit i pråmar – alla uppgifter enligt lokal tradition. Än idag kan man hitta gammalt sönderslaget porslin så det ligger nog litet sanning i ryktena.

Öborna

Ovan nämnda **Gunnar Sundberg** var en av de första öborna jag kommer ihåg. Han bodde vid insjön på Oxhalsö och hyrde, som många andra öbor, ut stugor till sommargäster.

Ett ännu äldre minne är den gamla ägaren till tomterna **J.W. Englund**.

Jag hade fått loss ett barkstycke, som jag ansåg vara perfekt till en barkbåt, från en av Englunds tallar (tallen finns fortfarande kvar). Hur gubben fick reda på detta har jag inte en aning om men jag fick en ordentlig utskällning. Man såg väl till sin skog på den tiden.

Han hade, såvitt jag minns, pipskägg och ägde en gammal häst som hette ”Tor”. Enligt vad min far påstod var gubben så rädd om sin häst att han hellre bar lasset själv än att han lät hästen göra det.

Paul och Viola Andersson bodde i Fällgate. De hade en son som hette Carl-Oscar och en dotter Siv. Paul var ortens slaktare och hade en liten butik på tomten. Jag tror jag såg honom bara en gång – han dog ganska tidigt. Carl-Oscar blev en stor man på orten med taxirörelse och grävmaskiner.

Han hade ett rykte om sig att fuska med jobben om det gick. Han lär ha fått samvetsbetänkligheter på gamla dagar och undrat om han kanske inte varit så snäll och ärlig förr om åren. Han slutade sina dagar i rullstol på Norrtälje sjukhus efter ett slaganfall.

Av Viola Andersson köpte vi i alla tider mjölk, den kostade 15 öre litern till att börja med. Beroende på var korna fanns hämtade vi mjölken antingen i hennes hem, och blev då varje gång vederbörligen utskälld av hunden Roy som

stod bunden på en lång lina utanför huset, ibland lämnade vi mjölkflaskan under en gran vid ”kyrkan” eller i hagen utanför oss där vi barn senare kunde hämta den.

Hennes kor Rosa, Krona och Kronros var beskedliga djur. Viola hade en speciell röst när hon kallade på korna, det lät precis som man kan höra i inspelningar från fäbodarna.

Andersson hade en fantastisk hölada där vi barn kunde leka i efter att ha åkt hölass dit.

Inte många barn kan glädja sig åt detta nu för tiden då fodret numera lägges i ensilage – ett paket inlindat i plast.

Jag kan försäkra att det var otroligt roligt och vi barn, jag, grannens Anna-Lisa och flickan på gården Siv och övriga ungar som fanns i grannskapet, såg alltid fram mot detta.

På vägen till Paul och Viola Anderssons hus gick man förbi ett stort gult sekelskifteshus där **Anders och Mary Eriksson** bodde.

De var ett välbeställt par som hade stora ägor och fiskevatten. Korna hade de sålt på ett tidigt stadium och den tämligen nybyggda ladugården förvandlades till förråd och verkstad. På tomten fanns ett åldrigt hus med bostad i ena änden och plats för grisar och höns i den andra.

Under kriget hade ryssarna släppt ett par bomber över Oxhalsö, och en bomb hamnade vid Erikssons hus där den åstadkom en del skador dock utan att någon människa skadades. Även Erikssons hyrde ut ett antal hus till ”behövande” sommargäster. Anders var en person som kunde alla de arbeten som behövdes i skärgården. I huset bodde även gumman **Maja Söderman** som man alltid mötte i skogen när det var dags att plocka bär. Hon var mor till Mary Eriksson.

Mary hade tidigare varit telefonist på Oxhalsö manuella telefonstation och visste således det mesta om alla.

Anders Eriksson var bror till **Anna-Lisa Eriksson** och den ständigt hostande **Martin Eriksson**.

De drev i många år lanthandeln i Fällgate där vi vid denna tid alltid köpte våra specerier.

Föräldrarna till Anna-Lisa, Martin och Anders såg jag några gånger när vi väntade på vår tur i affären. Pappa Eriksson var en ganska liten man med vegamössa.

Den siste jag minns som talade den genuina skärgårdsdialekten hette

Harald Österman eller som han själv sade **Arald Hösterman**. Han var en snäll och vänlig karl och god vän till min far, sålde strömming och pratade och tog gärna en sup om det trugades.

Han var ofta tillsammans med **Einar Sjöblom**, en av skepparna på sandkilen Helmi. De bodde bäge på Granö.

Ett par personer till är verkligen värda att minnas. **Knut Mattsson** med bröderna **Hans och Evert**. De bodde alla på ön Yxlan.

Knut Mattsson var byggmästare och kom inom vår familj att kallas för ”husknut” då han i många år byggde och reparerade våra hus och bryggor. Han var en hedersman av gamla sorten på vars ord man alltid kunde lita. Han kom alltid när han hade lovat, blev alltid klar på avtalad tid och priserna för hans arbete var sådana att de alltid kändes rimliga.

Grannar.

David Broberg med familj var vår granne mot norr.

David var den verkliga despoten som styrde hela sin familj med järnhand. Familjen Broberg bestod av far, mor, 2 döttrar och 3 söner.

När familjefadern for tillbaka till Stockholm på söndagarna hade alla ett beting på vad som skulle vara klart när han kom ut nästa gång; rensning av ogräs i alla trädgårdsland, grävning av diken och alla möjliga andra arbeten som skulle utföras. Brobergs hade stora jordgubbsland, blev det för mycket gubbar fick flickorna i familjen ro över till Norröra (Saltkråkan) och sälja på det pensionat som fanns där. En nätt roddtur på 4 kilometer fram och tillbaka.

David var gift med tant Ella. Hon var en särdeles blid och vänlig person och alla vi barn, även när vi blev vuxna, älskade tant Ella.

Tant Ella var född i Österrike och kom till Sverige under första världskriget.

På höstarna var det kräftska hos Brobergs med ett stort fyrverkeri som vi barn kunde beundra.

Äldste sonen ”Putte” har nu övertagit ägorna, de övriga barnen i familjen fick nog av Parkudden och har nästan aldrig visat sig där ute.

Förhållande mellan min far och David var rätt spänt i alla år, förmodligen någon slags tvist om gränser.

Desto bättre var då förhållandet till våra grannar söder om oss, familjen **Dylén**.

Familjen bestod av far Carl, mor Klara, 3 döttrar och en son.

Familjefadern Carl Dylén och min far var arbetskamrater vid järnvägen och hade köpt sina tomter samtidigt.

Av Carl Dylén minns jag just ingenting då han dog ganska tidigt. Den yngsta dottern Anna-Lisa och jag var nästan jämngamla och var lekkamrater från yngsta år. Det tillhörde våra uppgifter att larma alla i god tid när ångbåten var på ingående till bryggan. Alla kunde då i lugn och ro vandra ner till vår ångbåtsbrygga, det tog 10 minuter att gå, för att titta på båten när den kom – i stort sett det enda nöjet vid denna tid.

Jag hade sänat glömt en person, inte precis närmaste granne men som dock bodde i närheten - den gamle kommunisten och revolutionären Ture Nerman.

Han träffade Lenin vid dennes genomresa i Sverige på våren 1917.

Ture hade alltid en röd flagga hissad på sin flaggstång. Man skulle ju kunna tro att någon som predikade jämställdhet skulle leva som han lärde.

Så var dock icke fallet.

Han ägde ett stort, närmast ett herrgårdsliknande hus med tillhörande tjänare. Jämlikhet är ju bra men gäller ju inte alltid en själv!!.

Sommargäster.

Ilikhet med ortsbefolkningen hyrde alla ut tillgängliga hus och rum till vänner och bekanta.

Ett fysiskt smärtsamt minne bland dessa var tandläkare **Rösmark**. Han hade mottagning i Sportpalatset vid S:t Eriksbron. Då han alltid var lika stressad, man fick alltid vänta en timme på behandling, så var det aldrig tal om bedövning vid lagningar i

tänderna. Jag minns med viss förskräckelse dessa tandläkarebesök.

Ett trevligare minne har jag av familjen **Wahlgren**. Under min skoltid var alla elever tvungna att samla växter i ett herbarium under sommaren. Det skulle räknas ståndare och pistiller och man måste slå i en Flora och utröna vad det var för växter.

Herr Wahlgren kunde alla växter på latin och detta förenklade ju arbetet högst väsentligt för mig.

Iövrigt finns det väl inte så mycket att tillägga. Kriget märktes det inte så mycket av i vår lugna vrå. Våra hus var visserligen rekvirerade av militären men inga åtgärder måste vidtagas med ledning av detta. Marinens fartyg passerade då och då i sundet utanför oss. Vi killar var ju med i tiden och tillverkade olika krigsfartyg av bräddor. Flyget visade sig någon gång med fingerade luftstrider - mycket spännande. I skogen utanför oss fanns det några dåligt gjorda skyttevärn. En gång kom det också en spärrballong. Den sköts ned av flyget och ortsbefolkningen tog raskt reda på det tyg den bestod av, det var visst av siden.

Min far hade köpt en batteriradio, varken el. eller telefon fanns hos oss vid denna tid. Runt denna radio samlades vår familj och familjen Dylén för att lyssna på nyheterna. Där satt vi alla i fotogenlampans sken och det gick ju bra det också.

Blidö hade också en dansbana – Talludden - som låg nästgårds med Blidö kyrka.

Den är förstas sedan länge borta.

Detta var några spridda minnen nedskrivna av Bertil Sollerbrant.

När rabies härjade i Roslagen (1815), del 2

Kort resumé: Sommaren 1815 härjade en galen varg i Roslagen. På hösten samma år begav sig regementsläkaren Retzius och kemisten Sefström till trakten för att ta reda på vad som egentligen hade hänt. Deras skakande redogörelse trycktes året därpå i Svenska läkare-sällskapets handlingar (band III, sid. 132–146).

Penningby [Husby sn] den 7 oktober

Den 25 juni om aftonen blef bonden N.N. varse att hans häst, som någon tid gått i bete på en äng bredevid den bro som vid Husby kyrka (Denna bro måste passeras då man färdas från Riala till Krakstad) ligger öfver strömmen, blifvit biten i nosen. Då såret efter nära 3 veckors tid var fullkomligen läkt, likväl utan någon ordentlig epidermis, märktes att denna häst med illska bet efter de andra hästarne, hvarföre det blef nödvändigt att skilja honom ifrån dem. Detta begär att bitas tilltog mer och mer, så att han bet och sönderslet allt hvad som förekom, och sluteligen sig sjelf, i hofvar, ben och lår på det mäst rysliga sätt. Utur munnen flöt en stor mängd slem som var färgadt af blod ifrån tandköttet. Under sårens läkningstid, tog hästen ovanligt hull, men magrade sedan hastigt. I början af raseriet vältrade han sig häftigt. I svaljet syntes i början ej något fel. Bad användes, ehuru med yttersta svårighet; men ej åderlåtning.

Här berättades att hos **mag. Norberger i Estuna** en hund haft de första symtomerna af hydrophobi; lydde ej sin husbonde, bet efter allt som kastades åt honom, sprang med illska

efter kreaturen ute på marken och skällde ej. Den blef slutligen skjuten.

Hos torparen **Jan Arvidsson i Sanna** hade den 22 juni 2:ne kor blifvit bitne och ett dygn efter sårens läkning aflidit.

Täby [Husby sn] den 7 oktober 1815

Åboen **Hans Hansson** berättade att den 24 juni om aftonen hade 2 af hans hästar blifvit bitne i nosen, den ena något mer än den andra. Den förstnämndes sår läktes efter 14 dagars tid, den sednares efter 3 veckor. Hos båda utbröt hydrofobien vid slutet af sårens läkning och båda dogo efter 3 dagars sjukdom. Innan hydrofobien utbildat sig och hästarne blifvit galna kunde de svälja ned vatten som haldes i munnen; men bjödo aldrig till att sjelfmant taga, hvarken mat eller dryck. De beto efter allt som förekom. Den förre visade likväl ej någon illska härvid; då den sednare deremot sprang efter svin och andra djur, ehuru han ej uppnådde dem. Utur munnen på den mäst bitna flöt en illa stinkande, grön vätska; båda voro de förstoppade och kunde ej stalla. Åderlåtning användes, fast utan nytta. Asen nedgrofvos.

Fortsättning följer i nästa nummer.

Beskrivning av CD-skivor

Vi fortsätter vår beskrivning av de skivor som finns i vår studieceld på biblioteket i Åkersberga. Dessa finns i förenings dator.

Söderskivan

Innehåller uppgifter om de som bott eller bodde på söder åren 1878-1926. Men det finns mycket mer att hämta för den som är intresserad av att veta mer om hur levnadsförhållandena var på den tiden på Söder i Stockholm. CD-skivan innehåller också över 2000 bilder från olika miljöer på Söder.

Kungsholmen

Förutom persondata om de som levde där under rotemanssystemet innehåller även denna CD massor av information om stadsdelen. På CD-skivan finns 500 skrivna artiklar om livet och förhållandena på Kungsholmen samt 4500 bilder och en del kartor.

Sveriges befolkning 1970

Innehåller personuppgifter om drygt 8 miljoner personer skrivna i Sverige 1970.

Sveriges befolkning 1980

Innehåller personuppgifter om personer skrivna i Sverige 1980.

Nya medlemmar

Bengt Almén	Sörav 251	184 37	ÅKERSBERGA	54065389
Tord Ejnemyr	Leo Sundbergs v 12	184 70	ÅKERSBERGA	54461002
Bernt Jutterström	Kungsbacksv 21	184 63	ÅKERSBERGA	076-8539242
Ingela Karlsson	Trollstav 5	148 71	SORUNDA	070-7424314
Sune Karlsson	V Banv 80	184 50	ÅKERSBERGA	54023637
Eva Lodén	Velända Kronvägen 7	761 75	NORRTÄLJE	
Agneta Nordberg	Timmermansv 2 A	185 34	VAXHOLM	6569204
Billy Walther	Murstensv 98	186 36	VALLENTUNA	51176354
Kerstin Weberud	Box 198	185 23	VAXHOLM	54133673
Björn Åkerlund	Runöbacken 134	184 41	ÅKERSBERGA	54067933